

Іпполітова І.Я. канд. екон. наук, доцент
Кулинич І. Е. здобувач вищої освіти ступеня бакалавр
Харківський національний університет імені Семена Кузнеця,
Україна

Корпоративна соціальна відповідальність: глобалізаційні впливи на підприємства України

Глобалізаційні процеси, що відбуваються, спричиняють необхідність адаптації методів ведення бізнесу національних економік. Не виключенням є й Україна, де сучасні реалії вимагають від компаній, пропри виробництво та продаж товарів, дотримання екологічної та соціальної відповідальності перед суспільством. Саме ці ініціативи здатні збільшити вартість як бренду, так і продукції. Крім того, глобалізація слугує засобом залучення прямих іноземних інвестицій, що призводить до збільшення обсягів національного виробництва, кількості робочих місць, податкових надходжень. Шляхом інтеграційних процесів, підприємства національних економік долучаються до новітніх технологій, що дозволяє підвищувати науково-технічний рівень їх розвитку. Також ці країни можуть долучатися до сучасних науково-технічних розробок, якими володіють ТНК та мати доступ до унікальних ресурсів та технологій інших країн.

Підприємницький сектор України на сьогодні вже почав усвідомлювати свою роль та відповідальності у соціальному розвитку держави, і навіть бачить це в полі зору власних стратегічних інтересів. Значна кількість підприємств вже мають стратегії соціальної відповідальності та ототожнюють корпоративну соціальну відповідальність (КСВ) із дотриманням законодавства та періодичними благодійними проектами. Бо саме стратегія КСВ сприяє формуванню та нарощенню соціального капіталу підприємства, стабілізує ринок зайнятості та підвищує ефективність мотивації працівників, вже здебільшого КСВ для вітчизняних підприємств сприймається вже не як одноразовий захід. Оскільки вже не перше десятиліття підприємства по всьому світу займаються діяльністю, яка раніше була більше притаманною для уряду. Особливо активні у цій сфері транснаціональні компанії, також відомі як ТНК, які займаються громадською охороною здоров'я, освітою, соціальним забезпеченням і захистом прав людини у країнах, де це повною мірою не можуть забезпечити державні установи. Вони борються з такими соціальними проблемами, як СНІД, недоїдання, безпритульність, неписьменність тощо.

Із початком повномасштабного вторгнення Російської Федерації на територію України діяльність таких корпорацій стала ще актуальнішою. У цьогорічному Звіті з глобального онлайн-марафону центру «Розвитку КСВ» згадуються минулорічні слова Генерального секретарю Організації Об'єднаних Націй Антоніо Гутерріш, «ми стикаємося з найбільшим каскадом криз у нашому житті» [1]. І справді, до глобальних проблем, які бентежили нас протягом останніх років, таких, як зміна клімату та світова пандемія, додався військовий

конфлікт у Європі. Як результат, це посприяло погіршенню кризи майже у всіх сферах діяльності людини.

Перспективи подальшого розвитку КСВ в Україні можна розглядати з двох основних напрямів: допомога ТНК та великих українських компаній, які вже задіяні у КСВ та вдавання все більшої кількості українських підприємств до принципів корпоративної соціальної відповідальності. Дослідивши офіційну веб-сторінку команда Центру «Розвиток КСВ», їх Звіті з глобального онлайн-марафону за 2022 рік та додаткові ресурси, можна дійти висновку, що перспективи розвитку і тієї, і тієї сфери позитивні [1, 2]. Події сьогодення обумовили поширення цінностей корпоративної соціальної відповідальності саме на українських підприємствах. Насправді, деякі підприємства в Україні, як-от ПУМБ, корпорація «Arterium», АТ «Фармак» та Філіп Моріс-Україна, які роками дотримуються цих принципів і навіть встигли стати партнерами Центру «Розвиток КСВ» в Україні. На сайті також можна ознайомитись із Рейтингом українських компаній дружніх до родин за 2021 рік, у якому також наведені приклади компаній в нашій країні, які дотримуються КСВ [3].

Поточний рік також став переломним для великої кількості не тільки великих, але й малих підприємств. Все більше підприємців зрозуміли важливість благодійності. Так, трендом стало передавати частину свого прибутку різноманітним благодійним організаціям, які допомагають військовим, тваринам, дітям, хворим, пенсіонерам, переселенцям та іншим. Іншою тенденцією у суспільстві стало надання певних пільг військовим або їх родичам, наприклад, послуги із великою знижкою або взагалі безкоштовно.

Із порозумінням організації ставляться і до тимчасово переміщених осіб, охоче надаючи їм робочі місця. Організації ж у сфері послуг, у перші місяці війни були готові надавати свої послуги абсолютно безкоштовно або ж за фінансування більших підприємств. За даними з офіційного веб-сайту команди Центру «Розвиток КСВ» зазначається, що на даний момент вже 83% компаній впроваджують КСВ в Україні [3], за цією динамікою можна допустити, що цей відсоток буде тільки зростати. Цей процес буде перспективним не тільки для українського суспільства, але і для іміджу України у всьому світі. Отже, подальший розвиток КСВ в Україні має великі перспективи: і якщо раніше він був переважно зумовлений ідеалами та обов'язками компаній, через що і був притаманний великим корпораціям, то зараз навіть невеликі підприємства України зрозуміли свою важливість для соціальних змін у країні, що значно прискорило поширення цінностей КСВ.

Список використаних джерел:

1. Звіт. *Сталий розвиток для України. Глобальний онлайн-марафон на тему творення потрібних нам змін*. 2022. С. 2. URL: <http://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2022/08/S4U-Summary-Report-V7-1.pdf>;
2. Офіційний веб-сайт CSR Ukraine. URL: <http://csr-ukraine.org>;
3. Рейтинг компаній, дружніх до родин. 2021. С. 19. URL: https://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2021/10/ranking_results_report_final.pdf